

CURS ACADÈMIC: 2004 – 2005
ENSENYAMENT: DRET

ASSIGNATURA: DRET CIVIL CATALÀ

PROFESSOR/A: NEUS CORTADA CORTIJO

CURS: QUART

CRÈDITS: 8,5

TIPUS: OBLIGATÒRIA

1. OBJECTIUS

Completar i ampliar l'aprenentatge de determinades institucions del dret civil català analitzant la legislació més recent del Parlament de Catalunya i la jurisprudència del TSJC.

2. CONTINGUTS

Part general, persona, contractes, drets reals, família i successions.

3. PROGRAMA

INTRODUCCIÓ I PART GENERAL

Tema 1. El Dret civil català.

1. El concepte de Dret civil català.
2. El reconeixement de la competència del legislador català en matèria civil en la Constitució Espanyola de 1978: l'art. 149.1.8 CE.
3. La coexistència d'ordenaments en el territori de Catalunya: els criteris d'organització d'aquesta coexistència.
4. El desenvolupament del Dret civil català en la política legislativa de la Generalitat.
 - 4.1. El concepte de "desenvolupament".
 - 4.2. Les lleis especials.
 - 4.3. Les codificacions "parcials".
 - 4.4. La primera Llei del Codi civil de Catalunya: les finalitats de la Llei. El recurs d'inconstitucionalitat. La situació actual.

Tema 2. Les disposicions preliminars de la primera Llei del Codi Civil de Catalunya: les fonts del dret civil català.

1. La regulació de les fonts.
2. La Llei.
 - 2.1. Les precisions sobre la Llei civil.
 - 2.2. Les remissions legals.
 - 2.3. La vigència de la Llei.
 - 2.3.1. Els límits territorials.
 - 2.3.2. Els límits temporals: inicial i final.
3. La interpretació i la integració de la norma.
4. El costum.
 - 4.1. Els dos tractaments del costum.
 - 4.2. El concepte de costum.
5. Els principis.
6. La tradició jurídica catalana i la jurisprudència.
7. L'equitat.

Tema 3. El títol segon de la primera llei del Codi Civil de Catalunya: els efectes jurídics del temps. La prescripció i la caducitat.

1. La prescripció.
 - 1.1. La nova regulació de la prescripció en el Codi Civil de Catalunya.
 - 1.2. Àmbit d'aplicació.
 - 1.3. Concepte i règim de la prescripció en el Codi Civil de Catalunya.
 - 1.3.1. Pressupòsits.
 - 1.3.2. Naturalesa imperativa i excepcions.
 - 1.3.3. Objecte de la prescripció: les pretensions prescriptibles.
 - 1.3.4. L'excepció de prescripció:
 - 1.3.4.1. L'al·legació de la prescripció.
 - 1.3.4.2. La renúncia de l'excepció.
 - 1.3.5. Els efectes de la prescripció: l'efecte "extintiu".
 - 1.4. Els terminis de prescripció i el seu còmput.
 - 1.4.1. L'inici del termini.
 - 1.4.2. La durada dels terminis de prescripció.
 - 1.4.3. La "suspensió" del termini.
 - 1.4.4. La "interrupció" del termini.
2. La caducitat.
 - 2.1. Nou règim de la caducitat.
 - 2.2. L'objecte de la caducitat: els "poders jurídics".
 - 2.2.1. La caducitat dels "poders" disponibles.
 - 2.2.2. La caducitat dels "poders" indisponibles.
 - 2.3. Naturalesa imperativa de les regles sobre caducitat.
 - 2.4. Els terminis de caducitat i el seu còmput.
 - 2.4.1. L'autonomia de la voluntat en el termini.
 - 2.4.2. L'inici del termini.
 - 2.4.3. La suspensió de la caducitat.

DRET DE LA PERSONA

Tema 4. Els drets de la personalitat: el dret a la informació concernent la salut i l'autonomia del pacient.

1. El dret d'informació: pressupòsits del dret a l'autonomia del pacient i garantia de la llibertat de decidir.
2. El dret a l'autonomia del pacient.
 - 2.1. El consentiment informat.
 - 2.1.1. Capacitat.
 - 2.1.2. Consentiment. Excepcions.
 - 2.1.3. La facultat de revocar.
 - 2.2. El document de voluntats anticipades: les instruccions prèvies.
3. La història clínica.

Tema 5. La tutela de menors i incapacitats.

1. La delació de la tutela.
 - 1.1. La tutela dativa.
 - 1.2. La tutela deferida pel pare i la mare.
 - 1.3. La tutela deferida per un mateix: l'autotutela.
2. L'organisme tutelar: el tutor o tutors.
 - 2.1. Els drets i deures del tutor.
 - 2.2. La supervisió judicial de la tutela.
3. El contingut de la tutela de menors i de la tutela d'incapacitats.

Tema 6. L'acolliment de persones grans.

1. Introducció: l'acolliment entre particulars; el servei públic d'acolliment.
2. Els requisits personals de l'acolliment: l'acollidor, l'acollit.
3. El pacte d'acolliment.
 - 3.1. Concepte i naturalesa.
 - 3.2. Caràcters.
 - 3.3. Requisits formals.
 - 3.4. Els drets i les obligacions de les parts.
4. Els negocis vinculats a l'acolliment.
 - 4.1. El contracte d'aliments.
 - 4.2. Les donacions.
5. Les modificacions i l'extinció del pacte d'acolliment.
 - 5.1. Efectes de l'extinció en vida dels contractants.
 - 5.2. Efectes de l'extinció per causa de mort.

CONTRACTES

Tema 7. Els contractes de consum.

1. Les perspectives del Dret català del consum: la incorporació de les directives comunitàries sobre consum.
2. Els contractes de consum regulats en lleis especials. La coexistència amb la Llei 23/2003, de 10 de juliol de garanties en la venda de béns de consum.

Tema 8. La Llei 23/2001, de 31 de desembre, de cessió de finca o d'edificabilitat a canvi de construcció futura.

1. El contracte de cessió de finca o d'edificabilitat a canvi de construcció futura. Concepte i funció econòmica.
2. La transmissió total de la finca o edificabilitat a canvi de construcció futura.
3. La transmissió d'una quota d'una finca o de l'edificabilitat en la proporció que la persona cedent i la cessionària determinin.
4. La celebració del contracte. La publicitat registral.
5. Les obligacions derivades del contracte: la realització i lliurament de l'obra; la transmissió de la propietat.
6. La resolució del contracte: causes, procediment i efectes.

Tema 9. El contracte d'integració.

1. Introducció.
2. El contracte d'integració per a l'engreix de bestiar.
3. El Registre de contractes d'integració.

DRETS REALS

Tema 10. Els drets reals de garantia en el Dret civil de Catalunya.

1. La llei de drets reals de garantia. El recurs d'inconstitucionalitat.
2. El dret de retenció.
3. La regulació de la penyora.
 - 3.1. La penyora de diners.
 - 3.2. El principi de subrogació real.
4. Principals aspectes de l'anticresi.

Tema 11. Els drets d'adquisició preferent d'origen voluntari. La Llei 22/2001, de 31 de desembre, de regulació dels drets de superfície, de servitud i d'adquisició voluntària o preferent.

1. La tipificació dels drets voluntaris d'adquisició a la Llei 22/2001 de 31 de desembre
2. La naturalesa.
3. L'objecte.
4. La constitució.
5. La durada.
 - 5.1. El dret de tanteig.
 - 5.2. El dret d'opció.
6. La transmissibilitat.
7. L'exercici.
8. L'eficàcia.
9. L'extinció.

DRET DE FAMÍLIA

Tema 12. La mediació familiar.

1. Concepte i finalitat de la mediació familiar; distinció d'altres figures.
2. La mediació familiar a Catalunya: característiques. El Centre de Mediació Familiar.
3. Els subjectes als que es dirigeix: l'àmbit subjectiu de la llei.
4. Les qüestions que pretén resoldre: l'objecte de la mediació.
5. El perfil tècnic del mediador.
6. El desenvolupament de la mediació.
7. La fi de la mediació: els seus efectes.

Tema 13. Les unions estables de parella.

1. Introducció.
2. Les situacions de crisi en les unions estables de parella: l'assimilació en la regulació de les parelles de fet al règim legal del matrimoni; les diferències.
 - 2.1. Les pretensions derivades de la convivència.
 - 2.2. Les pretensions derivades de l'existència de fills comuns.
3. La protecció del supervivent.
 - 3.1. El parament de la llar.
 - 3.2. "L'any de viduïtat".
 - 3.3. Els beneficis successoris.
4. L'Avantprojecte de llei de modificació de la Llei 9/1998 del Codi de Família, de la Llei 10/1998, de 15 de juliol, d'unions estables de parella i de la Llei 40/1991, del codi de successions per causa de mort en el dret civil de Catalunya, en matèria d'adopció i tutela.

DRET DE SUCCESSIONS

Tema 14. La llegítima en la successió intestada: anàlisi legal i jurisprudencial.

1. Introducció.
2. Impossibilitat de concurrència de la llegítima i la successió intestada en la Compilació del Dret Civil de Catalunya i en la Llei 9/1987 de 25 de maig de Successió Intestada?.
3. La configuració de la llegítima en el Codi de Successions: la concurrència entre el dret de llegítima y la successió intestada.
4. Supòsits concrets de concurrència entre el dret a la llegítima i la successió intestada en el Codi de Successions: compatibilitat i el principi de preferència de la llegítima.
 - 4.1. Atribuïó abintestat de títol hereditari a un subjecte legitimari.
 - 4.1.1. La lesió en el "quantum" legitimari: les donacions inofioses.
 - 4.1.2. ¿La lesió en el "quale" legitimari? Els articles 330 i 331 del Codi de Successions: l'usdefruit vidual.
 - 4.2. Atribuïó abintestat de títol hereditari a un subjecte no legitimari: la fórmula del "sens perjudici".
 - 4.2.1. L'article 333 CS: la successió del cònjuge supervivent.
 - 4.2.2. La successió intestada del causant impúber.

DRET PROCESSAL

Tema 15. El dret processal català.

1. El marc constitucional.
2. La legislació processal autonòmica: normes processals de dret català.
 - 2.1. Normes referents a la nul·litat del matrimoni, la separació i el divorci.
 - 2.2. El procediment especial de filiació.
3. El recurs davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

4. MATERIALS DE L'ASSIGNATURA

Codi Civil de Catalunya i legislació complementària.

5. BIBLIOGRAFIA

BADOSA COLL, F (Coord.), *Manual de Dret civil català*, Ed. Marcial Pons, 2004.
En cada tema es recomanaran publicacions específiques.

6. AVALUACIÓ

L'assignatura es pot superar per dues vies diferents:

1. Avaluació continuada consistent en:
 - L'assistència obligatòria a les tres classes pràctiques que es realitzaran a l'Aula d'Informàtica els dilluns 7 de març, 18 d'abril i 23 de maig de 2005 a les 9:30 hores. La correcta execució de totes les pràctiques constitueix requisit imprescindible per tal de superar l'assignatura mitjançant avaluació continuada. Les classes pràctiques es realitzaran a l'aula d'informàtica i podran tractar sobre qualsevol aspecte del dret civil català, tenint en compte que l'ampli contingut d'aquest dret ha estat estudiat en les diferents assignatures de dret civil - part general, obligacions i contractes, drets reals, dret de família i dret de successions- cursades al llarg de la llicenciatura.
 - La realització de tres controls teòrics - escrits - que es realitzaran els dilluns 14 de març, 25 d'abril i 30 de maig de 2005 a les 9:30 hores. Aquests controls seran alliberatoris però eliminatoris; és a dir, alliberaran matèria però s'han d'aprovar tots. Si no es supera un control, l'estudiant/a no podrà presentar-se als següents i passarà directament a la segona modalitat. La qualificació final serà la mitjana de les notes obtingudes en els controls.
2. Convocatòria final de juny amb tota la matèria consistent en una prova teòrica i la resolució d'un cas pràctic.

7. TUTORIES

Els horaris de tutories consten a la plana web de la Facultat de dret. No obstant això, us podeu adreçar en tot moment a l'adreça de correu electrònic: cortada@dpriv.udl.es